

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ
У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

The Ministry of Education and Science of Ukraine
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
Department of Civil Protection of Kharkiv Regional Military Administration
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Occupational and Life Safety Department

**TOPICAL ISSUES OF OCCUPATIONAL SAFETY IN THE
CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND
EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE**

**Materials
of the VI International Scientific and Practical Internet Conference**

11 to 12 November 2025

Kharkiv, Ukraine

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)
A43

A43

Актуальні питання безпеки праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України = Topical Issues of Occupational Safety in the Context of Sustainable Development and European Integration of Ukraine : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Харків, 11–12 листоп. 2025 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Департамент цивіл. захисту Харків. обл. військ. адмін., Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Hungary), University of Žilina (Slovakia). – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 334 с.

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)

До збірника включено тези доповідей, присвячені аналізу сучасних викликів та загроз в охороні праці, зокрема у контексті європейської інтеграції України; шляхів забезпечення безпеки у сфері природної, техногенної та соціальної безпеки населення й територій в умовах повсякденної діяльності та у разі виникнення надзвичайних подій та ситуацій; обговоренню пріоритетних напрямів розв’язання проблемних питань у галузі безпеки.

Матеріали конференції друкуються у авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за фактичні помилки, достовірність і точність інформації, автентичність цитат, плагіат, правильність фактів та посилань несуть автори.

© ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2025 р.

© Колектив авторів, 2025 р.

УДК 614.8

АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Гречка Н.В., здобувачка вищої освіти, e-mail: hrechka.nataliia_zn2025m@nuczu.edu.ua

Костенко Т.В., професор кафедри пожежної та техногенної безпеки об'єктів та технологій, д.т.н., проф., e-mail: kostenko_tetiana@nuczu.edu.ua

Національний університет цивільного захисту України

Одним із найважливіших завдань сучасної системи освіти є створення безпечних умов для учасників освітнього процесу. Безпека закладів освіти охоплює різні напрями – пожежну, техногенну, екологічну, інформаційну та соціальну. Серед них техногенна безпека посідає особливе місце, оскільки вона безпосередньо пов'язана з експлуатацією інженерних систем, технічного обладнання, лабораторій, котелень, електромереж тощо.

За даними Державної служби України з надзвичайних ситуацій, значна частина пожеж і аварій техногенного характеру у суспільному секторі трапляється саме через недотримання правил технічної експлуатації, зношеність мереж і відсутність системного контролю. Освітні заклади, з огляду на велику кількість дітей і працівників, потребують особливої уваги до питань безпеки, адже навіть незначна техногенна подія може призвести до серйозних наслідків. Техногенна безпека освітнього середовища являє собою стан захищеності учасників освітнього процесу від потенційних загроз, що виникають внаслідок функціонування технічних систем, обладнання та технологій, які використовуються в навчальних закладах [1, 2]. Це багатогранне поняття охоплює як фізичну безпеку приміщень та обладнання, так і інформаційну безпеку в умовах цифровізації освіти.

У закладах дошкільної та загальної середньої освіти пріоритетом є забезпечення безпечних умов фізичного середовища. Меблі й обладнання мають відповідати віковим особливостям дітей, бути виготовленими з безпечних, нетоксичних матеріалів і не мати гострих кутів. Ігрові зони повинні регулярно перевірятися та обслуговуватися для запобігання травмам [3]. Важливою складовою є постійний нагляд за дітьми, обмеження їх доступу до потенційно небезпечних місць, а також організація простих і зрозумілих шляхів евакуації з

урахуванням віку вихованців. Формування навичок безпечної поведінки має здійснюватися систематично та в ігровій, доступній для дітей формі.

У професійно-технічних і закладах вищої освіти питання безпеки ускладнюються через використання спеціалізованого обладнання, лабораторій, майстерень. У таких умовах обов'язковими є сертифікація технічних засобів, забезпечення працівників і студентів засобами індивідуального захисту, а також суворе дотримання технологічних процесів. Перед початком роботи з потенційно небезпечним обладнанням із здобувачами освіти мають бути проведені інструктажі з питань охорони праці. Науково-дослідна діяльність потребує особливого контролю з боку керівників, дотримання протоколів безпеки [4].

Але разом з тим, сучасні освітні заклади стикаються з низкою викликів у забезпеченні техногенної безпеки. Хронічне недофінансування призводить до старіння інфраструктури, неможливості своєчасної модернізації систем безпеки. Брак кваліфікованого персоналу, особливо в сільських школах, ускладнює реалізацію всього комплексу необхідних заходів. Зміна кліматичних умов створює нові ризики: збільшення частоти екстремальних погодних явищ, необхідність адаптації систем кондиціонування та опалення. Геополітична нестабільність актуалізує питання захисту від терористичних загроз, кібератак.

Водночас розвиток технологій відкриває нові можливості. Дистанційне навчання зменшує фізичні ризики, пов'язані з перебуванням у навчальних приміщеннях. Хмарні технології забезпечують надійне резервне копіювання даних, захист від втрати інформації. Міжнародна співпраця дозволяє обмінюватися кращими практиками, впроваджувати світові стандарти безпеки.

Отже, забезпечення безпеки в освітньому середовищі є комплексним завданням, що потребує системного підходу та постійної уваги. Ефективне управління безпекою базується на поєднанні організаційних, технічних та освітніх заходів, залученні всіх учасників освітнього процесу.

Пріоритетними напрямками розвитку системи техногенної безпеки є: модернізація інфраструктури освітніх закладів, впровадження сучасних технологій моніторингу та контролю, підвищення кваліфікації персоналу, формування культури безпеки серед учнів та студентів. Інвестиції в безпеку є інвестиціями в якість освіти та майбутнє суспільства.

Список використаних джерел

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2022. – 344 с.
2. Михайлюк В.О., Халімовський М.О. Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності в освітніх закладах: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2021. – 280 с.
3. Наказ МОЗ № 234 від 24.03.2016 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text>.
4. Кобилянський О.В., Дубинський Г.П. Охорона праці в лабораторіях вищих навчальних закладів: Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2021. – 156 с.

УДК 621.316.925:614.841.3

ВПЛИВ ПОНАДНОРМОВИХ РЕЖИМІВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ НА СТАН ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ДІАГНОСТИКИ МЕТОДОМ ТЕПЛОВІЗІЙНОГО КОНТРОЛЮ

Дяків В.П., Клименко А.Є., курсанти 3 курсу ПБк-23-2

Зюбанова Е.Я., студ. 2 курсу ЗМПБ-24

Борсук О.В. викладач кафедри автоматичних систем безпеки та електроустановок,
к.т.н., e-mail: borsuk_olena@nuczu.edu.ua

Національний університет цивільного захисту України

Енергетична інфраструктура України сьогодні виступає ключовим елементом національної безпеки та системної стійкості держави. В умовах воєнного стану, постійних атак на об'єкти критичної інфраструктури й частих аварійних режимів у електромережах, проблема контролю технічного стану кабельної продукції стає особливо важливою та актуальною.

З початку повномасштабного вторгнення ударів зазнали багато електростанцій, внаслідок чого кабельні лінії та електроустановки зазнають перевантажень та піддаються роботі в режимах, що виходять за межі нормованих. Робота електропостачання за тимчасовими схемами живлення, що характерна для аварійних режимів відключення електроживлення, створює умови роботи